

Interpretácia

- výklad, objasnenie, tlmočenie, spôsob podania informácií alebo umeleckého diela
  - o *Slovník cizích slov*. Praha : Encyklopedický dům, 1993, 251 s. ISBN 80-901647-0-6.
- vysvetlenie textu, výklad
  - o KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov : A-Ž*. Praha : Academia, 2005. 879 s. ISBN 978-80-200-1351-4.
- Hermeneutika
  - o je náuka o metódach správneho chápania a výkladu textov, hlavne náboženských, právnych a filozofických, ale aj umeleckých či historických textov
  - o postup – lingvistická a textová kritika, zhromaždenie informácií o historickom kontexte => lepšie pochopenie textu
- Teológia
  - o pojem interpretácie sa po prvýkrát objavil práve v súvislosti s kritickým skúmaním náboženských textov, kedy proti sebe stálo viacero chápaní jedného textu
  - o dnes sa práve kresťanská teológia opäť snaží o vedecký rozbor náboženských prameňov, o ich systematickú analýzu a pokus o verbalizáciu
    - <https://cs.wikipedia.org/wiki/Teologie>
    - <https://cs.wikipedia.org/wiki/Interpretace>
- Právo
  - o výklad právnych ustanovení, objasnenie zmyslu zákona, právneho textu (právnych predpisov či prameňov práva), ale tiež zmlúv a iných právnych úkonov, napr. závet
  - o môže sa študovať štruktúra vety danej právnej normy, vzťahy medzi jednotlivými časťami a ich význam, ale rovnako sa môže študovať umiestnenie rozoberanej normy, prípadne aké je postavenie normy v rámci daného právneho odvetvia či v celom právnom poriadku
  - o funkcia poznávací – snaha zistiť skutočný obsah právnej normy
  - o funkcia praktická – snaha zistiť obsah a význam právnej normy a následne ju správne aplikovať do praxe
  - o funkcia argumentačná – neaplikuje sa, ale snaha presvedčiť druhých o určitom výklade
    - Gerloch, Aleš. *Teorie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s.344.
    - KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov : A-Ž*. Praha : Academia, 2005. 879 s. ISBN 978-80-200-1351-4.
    - http://www.ius-wiki.eu/_media/teorka/prednasky_gerloch.pdf
- Hudba
  - o interpretácia môže byť v súvislosti s hudbou použitá buď, ak označujeme hudobníka, ktorý interpretuje alebo realizuje skladbu od určitého hudobného skladateľa podľa notového zápisu alebo text piesne, ktorý je napísaný textárom
  - o tento umelec je teda sprostriedkovateľom hudby medzi skladateľom a poslucháčom
- Literárne vedy
  - o zameranie sa na význam a zmysel textu ako celku, na jeho tematickú štruktúru alebo vzťah medzi sémantickými a jazykovými či štylistickými aspektmi
    - NEWTON, Kenneth M. *Jak interpretovat text*. Olomouc : Periplum, 2008. 263 s. ISBN 978-80-86624-47-1.
- Fotografická interpretácia
  - o posudzovanie fotografií za účelom identifikácie objektov a javov a následné hodnotenie ich významu
  - o zameranie sa na miesto, veľkosť, tvar, tieň, farbu, textúru, vzor, výšku a hĺbku, situáciu, asociáciu

- Colwell, R.N., *Manual of Photographic Interpretation*, American Society for Photogrammetry & Remote Sensing, 1997
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Fotografick%C3%A1_interpretace
- História
  - interpretovanie historických textov s cieľom stanoviť ich historický význam a zmysel
  - texty by sa však mali vzťahovať k dobe ich vzniku a teda nemali by sa posudzovať z hľadiska prítomnosti
    - NEWTON, Kenneth M. *Jak interpretovat text*. Olomouc : Periplum, 2008. 263 s. ISBN 978-80-86624-47-1.
- Pedagogika
  - ide o výklad učiteľa ako spôsob prezentácie didaktickej informácie
  - účelom je vysvetľovanie učiva žiakom v zrozumiteľnej rovine
    - PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník, 4. aktualiz. vyd.* Praha : Portál, 2003. 322 s. ISBN 80-7178-772-8.

Muzejní interpretace

Múzeá ponúkajú zážitok autentických predmetov, pútavých príbehov a vedecky podložených informácií. Ide o inštitúcie kultúrne, sociálne a vzdelávacie. Múzeum na verejnosť pôsobí svojím vlastným prostriedkom – originálnym výtvorom, ktorého špecifická „reč vecí“ sa podstatne líši od verbálnej komunikácie. Účinnú pomoc pri dekódovaní tohto posolstva, tj. pozerať sa na predmety vystavené v múzeách a porozumieť im, ponúka múzejná didaktika, ktorá je najprimeranejším nástrojom na sprostredkovanie informácií, obsahov a významov vystavených objektov smerom k návštevníkom.

Samotný tezaurus nemá povahu zdelovacieho prostriedku. K tomu aby mohlo vypovedať o svojej hodnote je potrebné podporiť jeho zrozumiteľnosť. Základom komunikácie medzi múzeom a návštevníkmi je ostenzia – vystavovanie a ukazovanie zbierkových predmetov. Vystavenie predmetov je teda základným stavebným kameňom pri sprostredkovaní (interpretovaní) poznávania. Nejedná sa len o vystavenie predmetov, ale aj ich starostlivým vybratím, rozmiestnením, doplnením o sprievodné informácie, popisky apod.

Návštevníci však nie vždy úspešne preniknú pod povrch vystavených vecí a je pre nich často obtiažne bez odborných znalostí doceniť a naplno vyťažiť potenciál múzejných zbierok. Preto sa v múzejnom prostredí uplatňuje tzv. múzejná interpretácia, ktorá sa vzťahuje k spôsobu vysvetlenia predmetov a ich významu. Má umožniť porozumenie múzejnej reči a podtextov, umožňuje návštevníkom objaviť skryté posolstvá zdanlivo obyčajných predmetov, sledovať nové vzťahy a súvislosti, získavať nové informácie a vďaka tomu oceniť skutočný význam týchto predmetov. Na interpretačných procesoch sa aktívne podieľajú samotní návštevníci, ktorí sú zapojení do procesu vnímania predmetov, hľadania a nachádzania informácií, pochopenie súvislostí. Návštevníkov, ktorí nedisponujú odbornou znalosťou témy expozície či výstavy, môžeme naučiť pozorne sledovať a vidieť potenciál obsiahnutý v zbierkových predmetoch a to prostredníctvom dobre didakticky spracovaným výstavám a expozíciám, či prepracovaným sprievodným programom, ktorý práve Friedrich Weidacher označuje za jednu z výrazových foriem múzejnej interpretácie.

Informačné prostriedky – Jozef Beneš (Beneš 1981, s.50-51):

- Autentické – originálne výtvary, ktoré nesú priamo v sebe posolstvo
- Substitučné – zobrazenie nedostupných originálov
- Referenčné – symbolické znázornenie

- Explikačné – verbálny popis a vzťahy kódovanej reči, aby bol výstavný prejav zrozumiteľný pre laika (texty alebo výklad)

Timothy Ambrose a Crispin Paine

- Interpretačné techniky
  - Statické – predmety, modely, kresby, fotografie...
  - Dynamické – zvukoví sprievodcovia, lektori, hands-on objekty...
- Prezentačné techniky
  - priamy kontakt a práca s návštevníkmi
  - komentované prehliadky, výukové lekcie, demonštrácie...

JAGOŠOVÁ, Lucie, JŮVA, Vladimír, MRÁZOVÁ, Lenka. *Muzejní pedagogika : metodologické a didaktické aspekty muzejní edukace*. 1. vyd. Brno : Paido, 2010. 298 s. ISBN 978-80-7315-207-9.

BENEŠ, Josef. *Kulturně výchovná činnost muzeí*. 1díl – část textová. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1981. 153 s.

MRÁZOVÁ, Lenka. *Muzejní sbírky a muzejní prostředí jako prostředek vzdělávání a výchovy. Základní východiska muzejní didaktiky*. In *Základy muzejní pedagogiky*. Studijní texty. Brno : Moravské zemské muzeum, 2014, s. 32–41. ISBN 978-80-7028-441-4.

Interpretácia podľa mňa?

Interpretácia je pojem veľmi komplikovaný a s pomerne širokým významom, ktorý sa vo vzťahu k rôznym vedným odborom môže výrazne odlišovať. Obecne by som však tvrdila, že interpretácia je určitý výklad, tlmočenie či vysvetlenie istých javov, textov alebo myšlienok. Pomocou interpretácie tieto myšlienky či informácie robíme pre druhých zrozumiteľnejšie a prijateľnejšie, čím ich dokážu ľahko a hlavne v plnej miere pochopiť, prevziať, prípadne si utvoriť svoj vlastný názor na vec a ďalej o téme premýšľať. Interpretáciu môžeme vidieť nielen v muzeológii, ale aj hudbe, práve, teológii, literárnych vedách, prípadne aj v samotnom preklade textu do iného jazyka, tj. tlmočení.